

การจัดการฟาร์มสุกร

การจัดการฟาร์มสุกร (Pig Farm Management) หมายถึงการดำเนินการหรือวิธีปฏิบัติการใด ๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสุกรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเป็นการระดมความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาบริหารงาน เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการผลิตอันนำมาซึ่งผลกำไรให้แก่ฟาร์มในอัตราที่สูงและต่อเนื่อง คุ่มค่าแก่การลงทุนทั้งทรัพย์สินและแรงงาน นอกจากนี้การเลี้ยงสุกรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้เลี้ยงได้เรียนรู้ มีความชำนาญได้ประสบการณ์มาน้อยเพียงใด ในการจัดการที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานการผลิตนั้นคือ การคัดเลือกสุกรพันธุ์ การเตรียมและจัดการด้านผสมพันธุ์ ซึ่งรวมถึงการเลี้ยงดูแม่สุกรระยะตั้งท้อง การคลอด การดูแลแม่สุกรและลูกสุกรหลังคลอดจนถึงหย่านม

2.1 การคัดเลือกสุกรพันธุ์

สุกรพ่อและแม่พันธุ์ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่ง ต่อประสิทธิภาพในการผลิต ดังนั้นการคัดเลือกสุกรใช้เป็นสุกรพ่อและแม่พันธุ์จึงต้องให้ความเอาใจใส่อย่างพิถีพิถันละเอียดละออที่สุด ไม่ว่าจะเป็นสายพันธุ์หรือคุณสมบัติเฉพาะตัว นอกจากนี้ยังจะต้องติดตามผลผลิตคือลูกที่ให้อีกด้วย เพราะบางครั้งคุณลักษณะภายนอกของพ่อและแม่ดีทุกอย่างแต่ให้ลูกบางตัวในบางครั้งก็มีลักษณะพิการรูปร่างผิดปกติมาแต่กำเนิด (Congenital Defects) แสดงว่าพ่อหรือแม่มีลักษณะพิการแฝงอยู่ภายใน (Recessive Genes) ซึ่งผู้ทำการคัดเลือกจำเป็นต้องมีความรู้ความชำนาญบันทึกข้อมูลและประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงจะทำให้ผู้เลี้ยงได้พ่อและแม่พันธุ์ที่ดีได้

2.1.1 หลักเกณฑ์การคัดสุกรสาวทดแทน

โดยปกติแล้วสุกรที่ให้ลูกครอกที่ 6 แล้วจะต้องคัดทิ้งเนื่องจาก ถ้าเลี้ยงต่อไปผลผลิตของมันมีแนวโน้มลดลงแต่ก็มีบางครั้งที่แม่พันธุ์บางตัว จะถูกคัดทิ้งก่อนที่กำหนดไว้ อาจเนื่องมาจาก

- ให้ลูกต่อครอกน้อย
- ไม่เป็นสัตว์หลังหย่านมหรืออาจเป็นหมัน
- ให้น้ำนมเลี้ยงลูกไม่พอเพียง
- เลี้ยงลูกไม่ดี คุร้าย ทับและเหยียบลูก
- มีปัญหาเกี่ยวกับการตลาด

นอกจากนี้ยังมีเหตุผลอีกประการหนึ่ง การคัดแม่พันธุ์ทิ้งไปและ คัดตัวใหม่ขึ้นมาแทนนั้นเพื่อรักษาเป้าหมายการผลิตของฟาร์มให้คงที่ สุกรสาวที่ คัดขึ้นทดแทนนี้จะคัดจากสุกรทั่วไปที่แล้วสำหรับส่งตลาดแต่ตัวที่คัดทิ้งจะต้องมีลักษณะ ดีกว่าตัวอื่นในหลายคุณลักษณะในคอกเดียวกัน อัตราการทดแทนสุกรแม่พันธุ์ ประมาณ 0.22-0.25 ตัวต่อการคลอดลูกหนึ่งครอก หรือเราจะคัดสุกรสาวไว้ ทดแทนจำนวน 22-25 ตัวต่อการคลอด 100 ครอก

ลักษณะหรือคุณสมบัติมาตรฐานของสุกรสาวพันธุ์แท้ที่จะคัดไว้ ทดแทน

2.1.1.1 ขนาดครอก (Litter Size) คัดสุกรสาว ทดแทนจากแม่ที่คลอดลูกมีชีวิต (Born Alive) ที่มีสุขภาพแข็งแรงเมื่อแรก เกิดอย่างน้อย 10 ตัวและเหลือเมื่อหย่านม 8 ตัวขึ้นไป

2.1.1.2 อัตราการเจริญเติบโต (Growth Rate) คัด สุกรสาวที่มีการเจริญเติบโตได้ดีโดยมีน้ำหนักอย่างน้อย 90 กิโลกรัมเมื่ออายุได้ 154 วัน หรือน้อยกว่านี้

2.1.1.3 อัตราการเปลี่ยนอาหาร (Feed Conversion) คัดสุกรสาวที่อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อตั้งแต่ 3:1 หรือน้อยกว่านี้

2.1.1.4 ความหนาของไขมันสันหลัง (Backfat Probe) คัดสุกรสาวที่มีความหนามันสันหลัง 3 เซนติเมตรหรือน้อยกว่านี้โดยวัดเมื่อน้ำหนัก ตัว 90 กิโลกรัม

2.1.1.5 พื้นที่เนื้อสัน (Loin Eye Area) คัดสุกรสาว ที่มีพื้นที่เนื้อสันอย่างน้อย 28 ตารางเซนติเมตร เมื่อวัดน้ำหนักได้ 90 กิโลกรัม

2.1.1.6 เต้านม (Mammary Development) คัดสุกรสาวที่มีเต้านมสมบูรณ์คืออย่างน้อย 12 เต้าและถ้ามี 14 เต้าจะดีกว่า หัวนมเจริญ ไม่บอดไม่กลับ ระยะห่างระหว่างเต้านมสม่ำเสมอตั้งแต่เต้าหน้าถึงเต้าสุดท้าย

2.1.1.7 โครงสร้างของร่างกาย (Conformation) คัดสุกรสาวที่โครงสร้างใหญ่แข็งแรง ด้วยาวลึก สูง รูปร่างสวยงามสมส่วน ท่าทางดี มีเนื้อมาก ตามลักษณะของพันธุ์

2.1.1.8 คัดสุกรสาวที่ไม่มีลักษณะพิการทางพันธุกรรมแฝงอยู่ (Absence of Hereditary Defects) โดยคัดจากพ่อและแม่พันธุ์ที่ไม่มีประวัติการให้ลูกที่พิการต่างๆ ต่อไปนี้

- อัณฑะทองแดง (Cryptorchidism)
- เพดานโหว่ (Cleft Palate or Ruptures)
- ไม่มีรูทวาร (Atresia ani)
- ดากออก (Rectal Prolapse)
- กะเทย (Hermaphrodite)
- สั่น (Tremor)
- หมุนวนหรือกระแฉวยเวียน (Swirl)
- อวัยวะเพศเมียเล็กเกินไป (Infantile Vulva)

2.1.1.9 สุขภาพ (Health) สุกรที่คัดไว้ควรมีสุขภาพที่ดี ไม่มีโรคหรือไม่เคยเป็นโรคต่าง ๆ มาก่อน

2.1.1.10 คุณภาพซาก (Carcass Data) ของลูกครอกเดียวกันหรือของสุกรที่เกิดจากพ่อเดียวกันต้องมีมาตรฐานดังนี้

- น้ำหนักเนื้อได้ 58% หรือมากกว่าของน้ำหนักซากทั้งหมด
- น้ำหนักเนื้อขาหลังและสันได้ 40% หรือมากกว่าของน้ำหนักซากทั้งหมด

น้อยกว่า

- ความหนาของมันสันหลัง 3.3 เซนติเมตรหรือ
- ความยาวของซาก 75 เซนติเมตรหรือน้อยกว่า
- พื้นที่เนื้อสัน 28 ตารางเซนติเมตร หรือมากกว่า
- คุณภาพซากเป็นที่ยอมรับ

2.1.2 หลักเกณฑ์การคัดสุกรพ่อพันธุ์

การคัดเลือกสุกรไว้เป็นพ่อพันธุ์มีความสำคัญอย่างยิ่งผู้คัดเลือกจะต้องมีความรู้ ความชำนาญละเอียดรอบคอบเพราะคุณลักษณะครึ่งหนึ่งที่ถ่ายทอดไปสู่ลูกมาจากพ่อ ปัจจุบันนิยมเลือกสุกรพ่อพันธุ์ที่มีโครงสร้างใหญ่ ลำตัวยาว กระดูกขาโตแข็งแรง มีกล้ามเนื้อมากตั้งแต่สันถึงบั้นท้ายและขาหลังและผู้เลี้ยงจะต้องรู้จักจุดอ่อนและจุดแข็งของแม่พันธุ์ในฟาร์มของตนเองดี เพื่อจะได้คัดลักษณะเด่นของพ่อมาแก้ไขจุดอ่อนของแม่พันธุ์ได้

ลักษณะหรือคุณสมบัติมาตรฐานของสุกรหนุ่มพันธุ์แท้เพื่อคัดเป็นพ่อพันธุ์ทดแทน

2.1.2.1 ขนาดครอก (Litter Size) คัดสุกรหนุ่ม

ทดแทนจากแม่ที่คลอดลูกมีชีวิต (Born Alive) และสุขภาพแข็งแรงเมื่อแรกเกิดอย่างน้อย 10 ตัวและเหลือเมื่อหย่านมอย่างน้อย 8 ตัวขึ้นไป

2.1.2.2 อัตราการเจริญเติบโต (Growth Rate)

คัดสุกรหนุ่มทดแทนที่มีน้ำหนักตัว 100 กิโลกรัมเป็นอย่างน้อย เมื่ออายุได้ 154 วันหรือน้อยกว่า

2.1.2.3 อัตราการเปลี่ยนอาหาร (Feed Conversion)

คัดสุกรหนุ่มทดแทนที่มีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ 1:2.75 หรือน้อยกว่านี้

2.1.2.4 ความหนาของมันสันหลัง (Backfat Probe)

คัดสุกรหนุ่มทดแทนที่มีความหนามันสันหลัง 2.5 เซนติเมตรหรือน้อยกว่านี้เมื่อน้ำหนัก 90 กิโลกรัม

2.1.2.5 พื้นที่เนื้อสัน (Loin Eye Area) คัดสุกรหนุ่ม

ทดแทนที่มีพื้นที่เนื้อสันอย่างน้อย 38 ตารางเซนติเมตรเมื่อน้ำหนักตัวได้ 90 กิโลกรัม

2.1.2.6 เต้านม (Mammary Development) คัดสุกร
 หนึ่งหมื่นตัวที่มีเต้านมและหัวนมที่เจริญสมบูรณ์อย่างน้อย 12 เต้า มีระยะห่าง
 ระหว่างเต้านมสม่ำเสมอตั้งแต่เต้าน้ำถึงเต้าสุดท้าย หัวนมไม่บอด ไม่กลับ
 และมี 3 หัวนมอยู่บนหนังหุ้มลิ้น

2.1.2.7 โครงสร้างของร่างกาย (Conformation)
 คัดสุกรหนึ่งหมื่นตัวที่มีโครงสร้างใหญ่โต แข็งแรง ลำตัวยาว ลึกและสูง เต็มไป
 ด้วยกล้ามเนื้อตั้งแต่ไหล่ ลำตัวตลอดถึงบั้นท้ายและโคนขาตุกลมกลื่น หน้าอกกว้าง
 ใหญ่ไม่มีไขมันมากหรืออ้วนเกินไป

2.1.2.8 คัดสุกรหนึ่งหมื่นตัวที่ไม่มีลักษณะพิการแต่กำเนิด
 พ่อแม่ก็ต้องไม่มีประวัติการให้ลูกที่มีลักษณะพิการแฝงอยู่
 (Absence of Hereditary Defects)

2.1.2.9 สุขภาพ (Health) ต้องเป็นสุกรที่มีสุขภาพดี
 ไม่มีประวัติการเป็นโรคต่างๆ มาก่อน

2.1.2.10 คุณภาพซาก (Carcass Data) ของลูกครอก
 เดียวกันต้องมีมาตรฐานดังนี้

- น้ำหนักเนื้อ (Lean Cut) ได้ 60% ของ
 น้ำหนักซากทั้งหมด
- น้ำหนักกล้ามเนื้อและเนื้อสันได้ 42% ของ
 น้ำหนักซากทั้งหมด
- พื้นที่เนื้อสัน 32 ตารางเซนติเมตรหรือ
 มากกว่า
- ความหนาของสันหลัง 3 เซนติเมตรหรือ
 น้อยกว่า
- ความยาวของซาก 75 เซนติเมตรหรือน้อยกว่า
- คุณภาพซากเป็นที่ยอมรับ

2.1.3 การซื้อสุกรทดแทน

สุกรทดแทนที่ซื้อสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาอันดับแรกคือปัญหาเรื่องโรคติดต่อ ฉะนั้นการซื้อสุกรพันธุ์มาทดแทนจะต้องยึดหลักดังต่อไปนี้

2.1.3.1 เลือกซื้อจากฟาร์มที่เชื่อถือได้ และควรซื้อจากแหล่งเดิมที่ได้รู้ประวัติแล้ว

2.1.3.2 สำหรับปัญหาเรื่องโรคและสุขภาพโดยทั่วไปนั้น ถึงแม้จะได้มีการรับรองจากฟาร์มที่ว่าปลอดโรคแล้วก็ตาม เราจำเป็นต้องให้สัตวแพทย์ตรวจซ้ำเพื่อผลลัพธ์และกักโรคแยกไว้ต่างหากก่อนนำเข้ารวมฝูง

2.1.3.3 ต้องรู้ผลการทดสอบประสิทธิภาพทั้งตัวของมันเอง และประวัติการให้ลูกของพ่อและแม่ด้วย

2.1.4 การคัดสุกรออกจากฝูง

การคัดสุกรออกจากฝูง (Culling) หมายถึงการเอาสุกรหรือสัตว์ใด ๆ ก็ตามที่เราไม่ต้องการออกจากฝูงโดยการอาศัยปฏิภาณและประเมินผลอย่างระมัดระวังจากลักษณะประจำตัวของมันเอง

มาตรการในการคัดเลือกสุกรพันธุ์ออกจากฝูง

2.1.4.1 การผสมไม่ติด (Reproductive Failures) แม่สุกรและสุกรสาวบางตัวไม่ยอมเป็นสัตว์ที่ให้อาหารที่ให้นั้นถูกส่วนทุกอย่างและบางครั้งพ่อพันธุ์บางตัวไม่มีความต้องการทางเพศ ทั้งหมดนี้อาจเนื่องมาจากความผิดปกติของระบบฮอร์โมนจากต่อมต่างๆ หรือความผิดปกติทางกายวิภาคของอวัยวะสืบพันธุ์

2.1.4.2 มีสัญชาตญาณของความเป็นแม่ต่ำ (Poor Maternal Instincts) สุกรบางตัวอาจมีปัญหในการไม่ดูแลลูก กัดหรือไม่ให้นมลูกระหว่างคลอดและหลังคลอด โดยมากมักเป็นกับแม่ท้องแรก ในท้องต่อไปถ้าเป็นแบบนี้ก็ไม่ควรเก็บเอาไว้

2.1.4.3 ให้นมน้อย แม่ที่ดีจะต้องให้นมเพียงพอสำหรับลูก 8-10 ตัวในครอก ถ้าไม่มีนมหรือมีน้ำนมไม่พอในระยะ 3-4 อาทิตย์แรกหลังจากคลอดและลูกหย่านมน้ำหนักไม่ดีทั้งที่อาหารและการจัดการดีก็ไม่มีเหตุผลอะไรที่จะ

เก็บไว้ทำพันธุ์อีก

2.1.4.4 ปล่อยให้ลูกไม่ตก แม่สุกรควรรีให้ลูกไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้โดยไม่ควรต่ำกว่า 8-10 ตัวต่อครอกแต่ในสุกรครอกแรกก็อาจให้ลูกน้อยได้ จึงควรรีให้โอกาสในครอกที่ 2 ถ้ายังไม่ดีก็ควรคัดออก

2.1.4.5 ให้ลูกไม่ดี (Low Fecundity) แม่สุกรที่ท้องว่างนานและให้ลูกไม่สม่ำเสมอควรคัดออกไปโดยปกติแม่สุกรควรรีให้ลูกบิละ 2 ครอกเป็นอย่างน้อย

2.1.4.6 ปัญหาขาและกีบ สุกรพันธุ์ต้องการขาและกีบที่แข็งแรง ถ้าพ่อแม่พันธุ์มีจุดอ่อนที่ขาและกีบแล้วจะทำให้เกิดปัญหาในการผสมพันธุ์ จึงไม่ควรเก็บเอาไว้

2.1.4.7 เต้านมไม่สมบูรณ์ (Damaged Udder Section) เต้านมเป็นแหล่งอาหารลูกสุกร สุกรพันธุ์ที่มีเต้านมน้อยกว่า 12 เต้าและมีลักษณะที่ไม่ปกติ ระยะห่างระหว่างเต้านมไม่สม่ำเสมอ เป็นแผล ฯลฯ จะเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาแก่ลูกสุกรได้

2.1.4.8 โรคติดต่อ หรือสุขภาพที่ไม่ดี สุกรพันธุ์ที่เป็นโรคติดต่อไม่ว่าจะเป็น โรคระบาด โรคติดต่อทางกรรมพันธุ์หรือสุขภาพไม่ดี แม้ว่าอาจรักษาหายก็ตามแต่ในทางปฏิบัติก็ไม่ควรเก็บเอาไว้ทำพันธุ์

2.1.4.9 อายุ (Age) สำหรับพ่อสุกรจะคิดตั้งเมื่ออายุประมาณ 5 ปี ส่วนแม่พันธุ์จะคิดตั้งเมื่อให้ลูกมากกว่า 6 ครอกขึ้นไป

2.1.4.10 ลักษณะผิดปกติเฉพาะตัว (Occurrence of Abnormal Individual in a Litter) มีลักษณะผิดปกติหลายอย่างที่ทำให้คุณภาพของฝูงต่ำลง โดยทั่วไปที่พบก็มีไส้เลื่อน (Hernia) ไม่มีทวารหนัก (Atresia Ani) และ อัณฑะเจริญทองแดง (Cryptorchidism) ซึ่งสามารถถ่ายทอดไปสู่ลูกได้จากทั้งพ่อและแม่พันธุ์ฉะนั้น การตรวจดูแล้วคัดออกจากฝูงเป็นการดีที่สุด

2.2 การเตรียมและการจัดการในการผสมพันธุ์สุกร

2.2.1 การเตรียมสุกรพ่อพันธุ์

สุกรเพศผู้จะเริ่มเป็นหนุ่มตั้งแต่อายุ 4-5 เดือน ถึงแม้ว่าสุกรจะเป็นหนุ่มสามารถจะผสมพันธุ์ได้แต่ยังไม่ควรใช้ต้องเลี้ยงรอจนกว่าอายุได้ประมาณ 8 เดือนขึ้นไปจึงจะเริ่มใช้ผสมพันธุ์ถ้าหากใช้ผสมตั้งแต่อายุยังน้อย การเจริญเติบโตของร่างกายยังไม่เต็มที่มีความแข็งแรงของอสุจิและปริมาณน้ำอสุจิยังไม่ได้มาตรฐานจะทำให้อัตราการผสมติดต่ำ นอกจากนี้ความแตกต่างระหว่างขนาดของพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์มากเกินไปทำให้ผสมไม่ถนัด ขาของสุกรหนุ่มไม่แข็งแรงมีผลทำให้ใช้ทำเป็นพ่อพันธุ์ได้ในระยะสั้น ดังนั้นเพื่อให้ได้ผลผลิตสูงควรจะได้ปฏิบัติการจัดตั้งต่อไปนี้ก่อนที่จะใช้สุกรเพศผู้ผสมพันธุ์

2.2.1.1 กำจัดพยาธิทั้งภายนอกและภายในก่อนการ
ใช้งาน

2.2.1.2 ฉีดวัคซีนป้องกันโรคที่สำคัญ สำหรับในประเทศไทยได้แก่ โรคอหิวาต์สุกร (Swine Fever) โรคปากเท้าเปื่อย (Foot and Mouth Disease) โรคพิษสุนัขบ้าเทียม (Anjezsky's Disease ; AD)

2.2.1.3 ก่อนการผสมพันธุ์ทุกครั้งจะต้องเจาะเลือดตรวจโรคติดต่อที่สำคัญโดยเฉพาะโรคบรูเซลโลซิส (Brucellosis) และ เลปโตสไปโรซิส (Leptospirosis) เพราะโรคดังกล่าวทำให้สุกรที่ท้องแห้ง ลูก คลอดลูกออกมาตายหรือคลอดลูกที่อ่อนแอเลี้ยงไม่รอด

2.2.1.4 ตรวจความสมบูรณ์พันธุ์ (Fertility Check) โดยการตรวจคุณภาพน้ำอสุจิดังต่อไปนี้

1) ตรวจสี ปกติน้ำอสุจิจะเป็นสีครีมแต่อาจเป็นสีเทาหรือสีขาวเหมือนนํ้านมก็ได้และใสไม่มีเมือก

2) ตรวจความเข้มข้นของน้ำอสุจิ น้ำอสุจิ 1 มิลลิลิตรต้องมีตัวอสุจิระหว่าง 100-200 ล้านตัว

3) การตรวจการเคลื่อนไหวของตัวอสุจิ (Motility)

น้ำอสุจิจะต้องมีตัวอสุจิที่เคลื่อนไหวไปข้างหน้าจำนวนมากกว่า 75%

4) ปริมาณ (Volume) จำนวนน้ำอสุจิที่หลัง

ในแต่ละครั้ง 100-300 มิลลิลิตรและมีตัวอสุจิ 10-60 พันล้านตัวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาด อายุ ความถี่ในการใช้ผสม

5) ความสามารถในการผสมติดของพ่อสุกร

เพราะบางที่พ่อสุกรที่ตรวจความสมบูรณ์ดีทุกอย่างแต่เมื่อผสมกับแม่สุกรแล้วปรากฏว่าแม่สุกรกลับเป็นสัดอีกถ้าเป็นกับแม่สุกรหลายตัวสุกรตัวนั้นก็ไม่สามารถจะใช้เป็นพ่อพันธุ์ต่อไปแต่ถ้าเป็นกับแม่สุกรตัวใดตัวหนึ่ง โดยเฉพาะก็พยายามหลีกเลี่ยงมิให้แม่สุกรนั้นผสมกับพ่อพันธุ์ที่ใช้ไปอีกต่อไป

2.2.1.5 อัตราการผสมพันธุ์ (Breeding Load) เมื่อเริ่มใช้งานพ่อพันธุ์ครั้งแรกควรรวใช้น้อยครั้งต่อสัปดาห์คือประมาณ 2-3 ครั้งและมากขึ้นไปจนถึงอายุ 2 ปี อาจสามารถใช้งานผสมได้สัปดาห์ละ 8-10 ครั้งแต่ถ้าใช้พ่อสุกรมากเกินไปสุขภาพโดยทั่วไปของพ่อพันธุ์จะอ่อนแอและเสื่อมโทรมเร็วกว่าปกติ

2.2.1.6 อัตราการใช้พ่อพันธุ์กับแม่พันธุ์

(Boar to Sow Ratio) อัตราการใช้พ่อพันธุ์ต่อแม่พันธุ์นั้นควรรวใช้อัตราส่วน พ่อ:แม่ = 1:15 ส่วนการใช้อัตราส่วน พ่อ:แม่ = 1:20 หรือมากกว่าก็พอไหว แต่พ่อพันธุ์จะถูกใช้งานในการผสมพันธุ์มากอายุการใช้งานจะสั้นลงส่วนการใช้งานครึ่งพ่อพันธุ์น้อยเกินไปทำให้หน้าเชื้ออสุจิมีตัวตายมากหรือไม่แข็งแรงดังนั้นจึงต้องจัดโปรแกรมการใช้พ่อพันธุ์ให้เหมาะสมกับการใช้งานโดยไม่มากหรือน้อยไปจึงจะให้ผลดี

2.2.1.7 การช่วยพ่อพันธุ์ในการผสมครั้งแรก

(Assisting the Boar) การผสมครั้งแรกเป็นจุดสำคัญของพ่อพันธุ์ควรเลือกแม่พันธุ์เก่า (Sow) ไม่ควรเลือกสุกรสาว (Gilt) และควรเป็นสัดเต็มทีเพื่อให้การผสมครั้งแรกของตัวผู้เป็นไปด้วยดีและไม่เกิดความกดดันในการผสมครั้งต่อไป

2.2.2 การเตรียมสุกรแม่พันธุ์

สุกรเพศเมียจะเริ่มเป็นสาว (Puberty) หรือเป็นสัด (Heat) ครั้งแรกเมื่ออายุประมาณ 5-6 เดือนแต่ควรจะผสมเมื่ออายุ 7-8 เดือนหรือมีน้ำหนักตัวประมาณ 110-120 กิโลกรัมและเป็นสัดครั้งที่ 2 หรือ 3 เพราะถ้าสุกรอายุน้อยขนาดตัวยังเล็กไปถ้าได้รับการผสมพันธุ์จะทำให้ได้ลูกน้อยและขนาดลูกต่อครอก และความสมบูรณ์ในการสืบพันธุ์ครั้งต่อไปลดลงด้วย

การเตรียมแม่สุกร หรือ สุกรสาวที่คัดขึ้นทดแทน ควรปฏิบัติดังนี้

2.2.2.1 กำจัดพยาธิทั้งภายนอกและภายใน

2.2.2.2 ฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดต่อที่สำคัญ

2.2.2.3 ตรวจโรคโดยการเจาะเลือด เพื่อตรวจหาโรคที่ทำให้เกิดการแท้งหรือลูกพิการ

2.2.2.4 เร่งให้อาหารสุกรสาว (Flushing) โดยเพิ่มอาหารที่ให้พลังงาน (แป้งและไขมัน) ขึ้นเป็น 2 เท่าก่อนการผสมประมาณ 10-14 วัน เพื่อทำให้จำนวนไข่ตกเพิ่มขึ้น

2.2.2.5 รวมกลุ่มสุกรสาวในคอกเดียวกันและให้ตัวผู้ลงไปคละในคอกที่ซึ่งสุกรสาวอาจใช้ตัวผู้ตอน (ตัดท่อน้ำน้ำเชื้อ) หรือพ่อพันธุ์ขนาดเล็กเลี้ยงกับสุกรสาววันละ 2 เวลาเช้า-เย็นครั้งละ 15-20 นาทีเพื่อสังเกตการเป็นสัดของสุกรคือสุกรตัวที่เป็นสัดจะยินดียอมรับการขึ้นทับของตัวผู้ และที่ปากช่องสังวาส (Valva) จะบวมและมีน้ำเมือก หูจะตั้งชัน ซึ่งผู้เลี้ยงสามารถแยกแม่สุกรหรือสุกรสาวออกจากฝูงเพื่อเตรียมผสมพันธุ์ วิธีการนี้ยังใช้กับแม่สุกรหลังหย่านมได้เพื่อกระตุ้นให้เป็นสัดเร็วขึ้นเพื่อจะได้ผสมพันธุ์เร็วขึ้นเป็นการลดการสูญเสียสุกรท้องว่างที่กินอาหารโดยไม่ให้ผลผลิต

2.2.3 การจัดการด้านผสมพันธุ์

การผสมพันธุ์เป็นระยะที่สำคัญยิ่ง เพราะการที่สุกรจะให้ลูกตกหรือขนาดครอกมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการผสมพันธุ์เช่นกันโดยเลือกจังหวะของการผสม (Best Time for Breeding) หลังจากที่ได้เตรียมสุกรพันธุ์ในการผสมพันธุ์สุกรเราอาจแบ่งเป็นช่วงต่างๆ ได้ดังนี้

2.2.3.1 การเป็นสัด (Heat or Oestrus) หมายถึง ระยะเวลาที่สุกรพันธุ์ตัวเมียพร้อมหรือยอมที่จะผสมกับตัวผู้ สุกรตัวเมียจะเป็นสัดครั้งแรกเมื่ออายุ 5-6 เดือนระยะเป็นสัดนาน 1-2 วัน และเป็นทุกรอบ 21 วันเรียกว่า (Oestrous Cycle) สุกรแต่ละตัวจะแสดงลักษณะอาการเป็นสัดต่างๆ กัน ผู้เลี้ยงควรตรวจการเป็นสัดทั้งเช้า เย็นเพื่อจะรู้ว่าควรผสมเวลาใดเนื่องจากการผสมในเวลาที่เหมาะสมจะทำให้ขนาดครอกมากขึ้นได้ ดังตาราง 2.1

2.2.3.2 การผสมพันธุ์ กระทำได้ 2 วิธีคือ

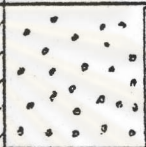

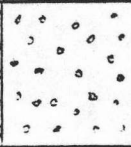

1) การผสมตามธรรมชาติหมายถึงการผสมโดยใช้พ่อพันธุ์ขึ้นทับแม่พันธุ์โดยตรง

2) การผสมเทียม

(Artificial Insemination) หมายถึงการรีดน้ำเชื้อจากตัวผู้แล้วฉีดเข้าไปในมดลูกทางช่องคลอด การผสมเทียมให้ผลการผสมติดอัตราต่ำกว่าผสมโดยธรรมชาติเพราะไม่รู้ช่วงเวลาของการเป็นสัดเต็มที่แต่ดีในแง่ที่ประหยัดและเป็น การป้องกันเชื้อโรคจากพ่อพันธุ์ไปสู่ตัวอื่นฯ อีกด้วย การผสมควรกระทำเวลาอากาศเย็นสบายคือตอนเช้ามีดและตอนเย็นเพราะถ้าอากาศมีความร้อนสูงจะทำให้พ่อพันธุ์เหนื่อยหอบและอาจทำให้อัตราการตายของลูกอ่อนหลังผสมมีมากขึ้น

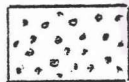
การใช้พ่อพันธุ์ต่างกัน 2 ตัวอาจเพิ่มอัตราการผสมติดและขนาดครอกเพราะไปลดโอกาสที่จะใช้พ่อพันธุ์ที่มีความสมบูรณ์ต่ำซึ่งเหมาะสำหรับการผลิตสุกรขุนส่วนการผลิตพันธุ์แท้ย่อมทำไม่ได้เพราะไม่อาจทราบได้ว่าการผสมติดเกิดจากพ่อพันธุ์ตัวไหนแน่ เมื่อมีการผสมแล้วควรตรวจการผสมติด (Pregnancy Diagnosis) โดยการตรวจการกลับเป็นสัดหลังผสม 21 วัน หรืออาจตรวจการตั้งท้องโดยวิธีอื่นๆ ได้ เช่นการตรวจเซลล์เยื่อช่องคลอด, ตรวจเส้นเลือดแดงที่มดลูก, การใช้อุลตราโซนิค หรือวิธีอื่นๆตามแต่การปฏิบัติของฟาร์มนั้นๆ

2.2.3.3 การดูแลแม่สุกรระหว่างอุ้มท้อง แม่สุกรจะตั้งท้องนานประมาณ 114 ± 2 วันนับจากวันที่ได้รับการผสมเมื่อสุกรได้รับการตรวจว่าท้องแล้วจะต้องแยกเลี้ยงคอกขังเดี่ยวเพื่อควบคุมการกินอาหารขณะตั้งท้องโดย

ระยะเวลาเป็นสัปดาห์	ก่อนเป็นสัปดาห์	เป็นสัปดาห์	หลัง เป็นสัปดาห์
อาการ	อวัยวะเพศภายนอก บวม เบ่ง กระวน กระวาย	ยี่นึ่ง คอยรับ การผสมพันธุ์	อาการต่าง ๆ ดังกล่าวของการ เป็นสัปดาห์หมดไป
		    	
	0 12 24 36 48 60	72 84 96 112 120 132 144 156	
ชั่วโมงหลัง เริ่ม ระยะก่อนการ เป็นสัปดาห์			

ไม่เหมาะที่จะผสมพันธุ์

อาจผสมติด

เวลาที่เหมาะที่สุด

ตาราง 2.1 เวลาที่เหมาะสมในการผสมพันธุ์สุกร เพื่อให้มีโอกาสได้ลูกตก

อายุสุกร (สัปดาห์)	น้ำหนักตัว (กก.)	กินอาหาร ¹ ต่อวัน (กก.)
10-12	20-25	ไม่เกิน 1.2
12-13	25-30	1.2-1.4
13-15	30-35	1.4-1.6
16	35-40	1.6-1.8
17	40-45	1.8-1.9
18	45-50	1.9-2.0
19	50-55	2.0-2.1
20	55-60	2.1-2.2
21	60-65	2.2-2.3
22	65-70	2.3-2.4
23	70-75	2.4-2.5
24	75-80	2.4-2.5
25	80-85	2.5-2.6
26	85-90	2.6-2.7
27	90-95	2.7-2.8
28	95-100	2.9-3.0

ตาราง 2.2 การบริโภคอาหารเฉลี่ยต่อวันของสุกร

¹ หมายถึงอาหารที่มีคุณค่าทางอาหารมาตรฐาน

ต้องจำกัดปริมาณอาหารในระยะ 2 เดือนแรกเนื่องจากช่วงนี้ลูกสุนัขยังไม่ต้องการอาหารเพื่อการเจริญเติบโตมากนักและป้องกันไม่ให้แม่สุนัขอ้วนเกินไปทำให้คลอดยากและหลังจากนั้นก็ให้อาหารเพิ่มมากขึ้นจนถึงระยะตั้งท้องได้ประมาณ 100-105 วันก็จะลดอาหารลงและควรรนำเข้าคอกคลอดก่อนกำหนด 5-7 วันเพื่อเตรียมแม่สุนัขก่อนคลอดพร้อมทั้งทำการกำจัดพยาธิทั้งภายนอกภายในและอาจให้ยาระบายแก่แม่สุนัขก่อนคลอดถ้าแม่สุนัขท้องผูกเพราะจะทำให้คลอดยาก

2.2.3.4 การดูแลแม่สุนัขหลังคลอด การดูแลเอาใจใส่แม่สุนัขหลังคลอดเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพราะถ้าหลังจากการคลอดแล้วแม่สุนัขป่วยจะมีผลเสียเกิดขึ้นมากมายโดยเฉพาะการคลอดที่ต้องใช้มือล้วงหรือแผลฉีกขาดต้องเพิ่มการดูแลรักษามากขึ้น โดยทั่วไปแม่สุนัขคลอดลูกใหม่จะเริ่มกินอาหารและน้ำหลังคลอดประมาณ 12-15 ชั่วโมงแต่สำหรับแม่สุนัขสาวอาจถึง 24 ชั่วโมงและควรตรวจเต้านมติดต่อกันอย่างน้อย 3 วันเพื่อจะได้รู้ว่ามีปัญหาเต้านมอักเสบ (Mastitis) และน้ำนมไม่ไหล (Agalactia) หรือไม่เพื่อได้ทำการแก้ไขต่อไป

เมื่อแม่สุนัขคลอดลูกแล้วจะต้องให้นมลูกจนกว่าจะหย่านมซึ่งใช้เวลาประมาณ 3-4 สัปดาห์หรือตามความต้องการของผู้เลี้ยง หลังจากหย่านมประมาณ 7 วันก็จะทำการตรวจการเป็นสัดแล้วผสมพันธุ์แม่สุนัขใหม่เช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนกว่าแม่สุนัขนั้นจะถูกคัดทิ้ง

2.2.3.5 การดูแลลูกสุนัขหลังคลอด เมื่อลูกสุนัขคลอดมาให้ทำการเช็ดตัวเอาเยื่อหุ้มตัวออกให้หมดด้วยน้ำและเอาเยื่อเมือกที่ปิดปากจมูกออกให้เร็วที่สุดเพื่อให้ลูกสุนัขหายใจได้ถ้าลูกสุนัขไม่หายใจต้องจับห้อยหัวแกว่งเบาๆ หรือช่วยโดยวิธีใดๆ ให้ลูกสุนัขหายใจมีชีวิตรอดได้ นอกจากนั้นลูกสุนัขควรได้รับการปฏิบัติดังนี้คือ

- ตัดสายสะดือ
- ตัดเขี้ยวน้ำนม
- ฉีดธาตุเหล็กป้องกันโลหิตจาง

นอกจากนี้ถ้าลูกสุนัขเกิดภาพร้ำเนื่องจากแม่ตายหรือแม่ไม่สามารถเลี้ยงลูกได้ด้วยสาเหตุใดก็ตามควรจัดการฝากลูกสุนัขให้แม่อื่น

เลี้ยง (Fostering) หรืออาจใช้อาหารเทียม (Artificial Feeding) เลี้ยง
 จำนวนลูกสุกรที่คลอดเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนิน
 ธุรกิจฟาร์มสุกรเช่นเดียวกับจำนวนลูกที่หย่านม ฟาร์มสุกรส่วนใหญ่จึงต้องตั้ง
 เป้าหมายในการผลิตจำนวนลูกสุกรต่อครอกพร้อมทั้งน้ำหนักของลูกสุกรหลังคลอด
 และหลังหย่านมไว้เพื่อทำการผลิตให้ได้ตรงตามที่กำหนดโดยปกติลูกสุกรที่น้ำหนัก
 น้อยกว่า 0.8-1.0 กิโลกรัมเมื่อแรกคลอดไม่ควรเก็บไว้เพราะจะเจริญเติบโต
 ช้ากว่าปกติทำให้เสียเวลาและอาหารในการเลี้ยงส่วนลูกสุกรที่คลอดมาควรรักษา
 นมแม่ทันทีและควรรักษาให้ลูกสุกรทุกตัวได้กินนมแม่จนถึงลูกสุกรหย่านม

2.2.3.6 การดูแลลูกสุกรหลังหย่านม การดูแลลูกสุกรหลัง
 หย่านมจนถึงตลาดไม่ค่อยเข้มงวดเหมือนระยะแรกเพียงแต่ใช้วิธีการป้องกันโรค
 และให้อาหารตามความต้องการของสุกรเท่านั้นซึ่งที่ควรทำมีดังนี้

1) การถ่ายพยาธิ มีพยาธิอยู่หลาย

ชนิดในร่างกายสุกรโดยเฉพาะพยาธิตัวกลม (*Ascaris lumbricoides*)

เพราะถ้ามีในลำไส้มาก ๆ อาจมีอันตรายต่อตับ ลดการเจริญเติบโตและมีการใช้
 อาหารมากจึงควรทำการถ่ายพยาธิเพื่อลดวงจรพยาธิลง การถ่ายพยาธิควรทำ
 ประมาณ 2 สัปดาห์หลังหย่านมและซ้ำอีก 2 เดือนต่อมาการถ่ายครั้งแรกเป็น
 การขับเอาตัวแก่ออกมาและอีก 2 เดือนหลังเป็นการขับตัวอ่อนออกมาในครั้ง
 นี้ การถ่ายพยาธิควรทำภายใต้การแนะนำของสัตวแพทย์ด้วย

2) การให้อาหาร ปริมาณของโปรตีน

ในอาหารสุกรจะลดลงเมื่อสุกรมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นดังนั้นอาหารของสุกรควรเปลี่ยนทุก
 ระยะของการเติบโตการเปลี่ยนอาหารจากสูตรหนึ่งไปยังอีกสูตรหนึ่งควรค่อยๆ
 ทำเพื่อป้องกันความผิดปกติของระบบการย่อยโดยทั่วไปจะใช้เวลาเปลี่ยน
 ประมาณ 1 สัปดาห์หลังจากหย่านมแล้วก็ให้อาหารหลังหย่านมกับลูกสุกรจนน้ำหนัก
 ได้ 25-30 กิโลกรัมก็เปลี่ยนเป็นอาหารสำหรับการเติบโต จนถึงน้ำหนัก 60 กิโลกรัม
 หลังจากนั้นก็ให้อาหารสำหรับสุกรขุน จนขายส่งตลาดการให้อาหารในแต่ละวัน
 ขึ้นกับจำนวนพลังงานในอาหารและอายุและน้ำหนักของสุกรนั้นๆ โดยปกติสุกรขุน
 จะให้อาหารวันละ 2 ครั้งแต่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมของฟาร์มนั้นๆ
 ด้วย ดังตาราง 2.2 การบริโภคอาหารเฉลี่ยต่อวันของสุกร

2.3 วงจรชีวิตสุกร

ในการเลี้ยงสุกรโดยทั่วไปการกำหนดเวลาในแต่ละช่วงต่างๆ ของสุกรอาจกำหนดได้ให้ง่ายๆ ดังนี้คือระยะเวลาก่อนคลอด (Prenatal Period) ระยะเวลาดูดนมแม่ (Suckling Period) ระยะเวลาเติบโตและขุน (Grossing - Finishing Period) และระยะเวลาเติบโตเต็มที่หรือระยะสืบพันธุ์ (Mature or Reproductive Period) ซึ่งอาจจะแบ่งได้ตามตาราง 2.3 ระยะเวลาดังกล่าวของการเลี้ยงสุกร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระยะเวลา	ระหว่าง	หน่วย
ระยะเวลาอุ้มท้องก่อนคลอด	114±2	วัน
ระยะเวลาคลอดนมแม่	3-8 ¹	สัปดาห์
ระยะเวลาเติบโตและขุน (จนถึง 90 กก.)	90-150 ²	วัน
อายุเมื่อ 90 กก.	120-200 ²	วัน
อายุเมื่อแตกเนื้อหนุ่ม-สาว	150-200	วัน
อายุเมื่อทำการผสมพันธุ์ครั้งแรก	7-8	เดือน
สืบพันธุ์ได้นาน	4-8	ปี
อายุยืน	12-15	ปี

ตาราง 2.3 ระยะเวลาในช่วงต่างๆ ของการเลี้ยงสุกร

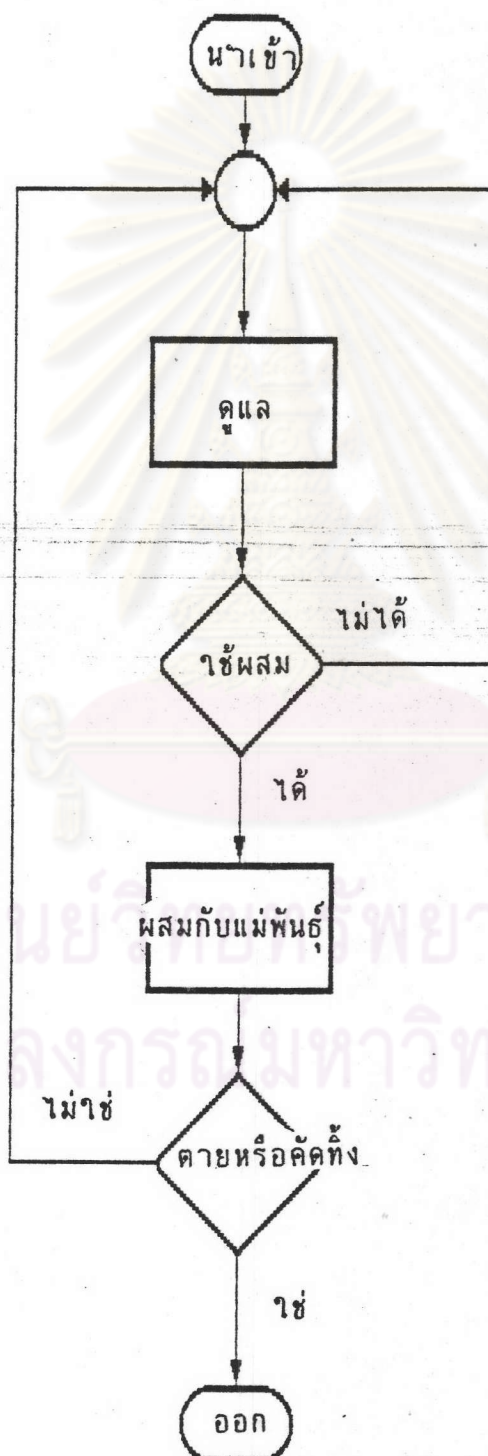
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 1 ลูกสุกรสามารถหย่านมได้ตั้งแต่คลอดโดยให้กินน้ำนมโคหรืออาหารผสมแต่
ในแง่ของการค้าควรรีให้หย่านมเมื่อ 3 สัปดาห์
- 2 ลูกสุกรตัวผู้จะเติบโตเร็วกว่าตัวเมีย ดังนั้นเมื่อน้ำหนัก 90 กก. จะมีอายุ
น้อยกว่า

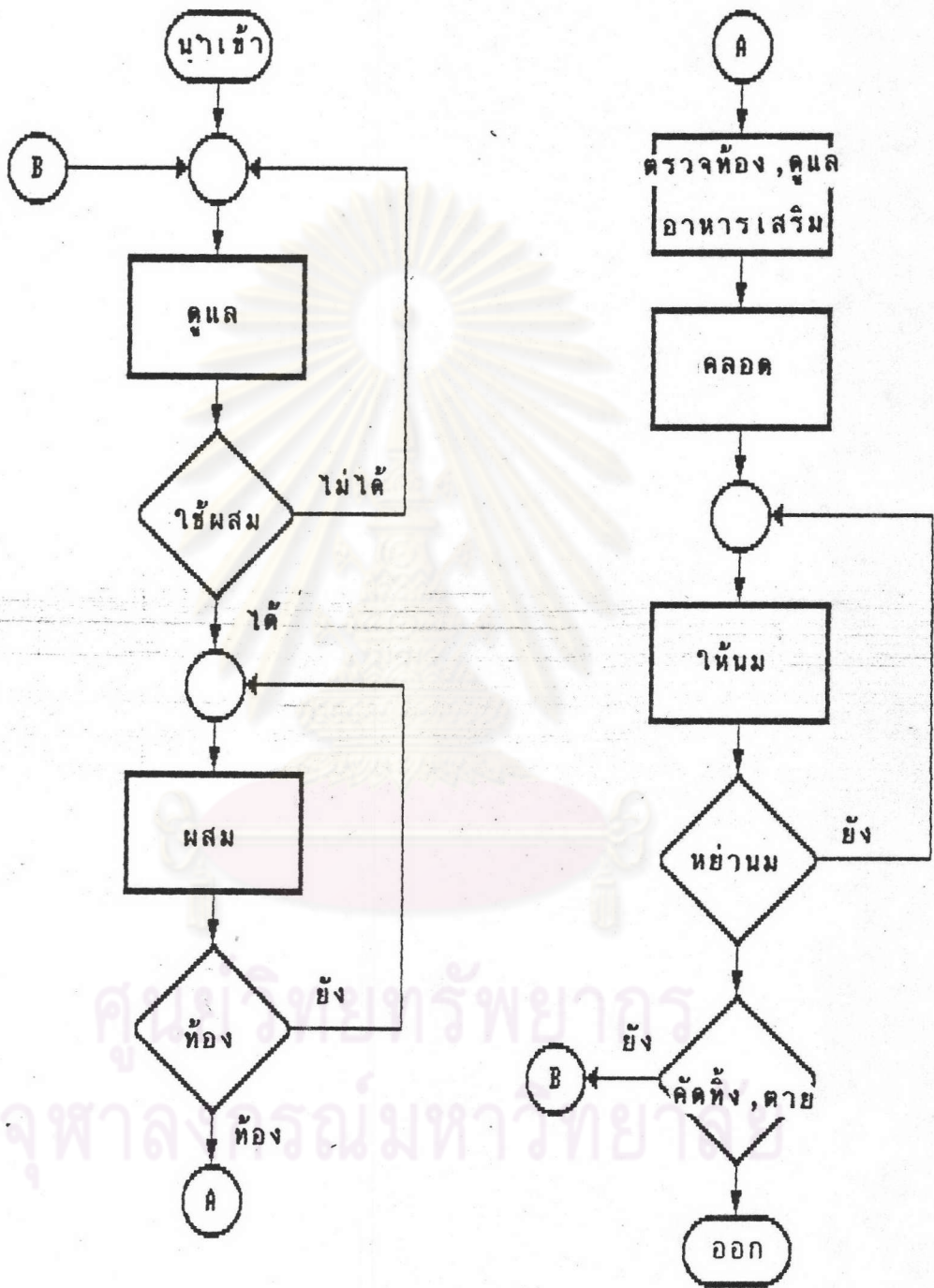
หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากระยะเวลาในช่วงต่างๆ ของการเลี้ยงสุกรสามารถนำไปใช้เป็น
เกณฑ์ในการเลี้ยงและดูแลพ่อสุกร แม่สุกร และลูกสุกรในเชิงการผลิตเพื่อการค้า
ได้เป็นอย่างดีโดยอาจแบ่งวงจรชีวิตในการเลี้ยงสุกรแต่ละประเภทได้ดังนี้

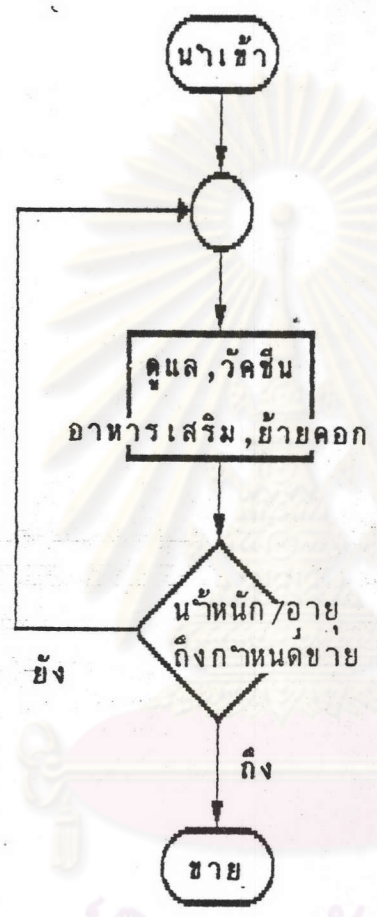
2.3.1 พ่อสุกร

2.3.2 แม่สูตร

2.3.3 สุกฤษณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4 การจัดเก็บข้อมูลในฟาร์มสุกร

2.4.1 การเตรียมและเก็บข้อมูลเบื้องต้น

2.4.1.1 ทำเครื่องหมายที่ตัวสุกรโดยต้องให้เห็นชัดเจน เพื่อสะดวกแก่การจดบันทึกและควรถาตั้งแต่แรกคลอด วิธีที่นิยมใช้มีดังนี้

- ตัดใบหูแทนการเขียนเป็นตัวเลข
- การสักเป็นตัวเลขลงใบหู หรือลาตัวสุกร
- การใช้แผ่นพลาสติกมีเบอร์ เลขหนีบติดหู

2.4.1.2 การชั่งน้ำหนักควรรใช้เครื่องชั่งขนาดที่เหมาะสมกับสิ่งทีนำมาชั่ง น้ำหนักสุกรเป็นตัวเลขที่สำคัญมากที่จะนำมาใช้ในการคำนวณหา ลักษณะต่างๆ ของสุกรที่ต้องการทราบตลอดระยะเวลาการเลี้ยงสุกร การชั่ง น้ำหนักถ้าสามารถทำได้ควรมีดังต่อไปนี้

- น้ำหนักแม่สุกรช่วงก่อนผสมพันธุ์ ก่อนคลอด

หลังคลอดและหย่านม

- น้ำหนักลูกสุกรช่วงแรกคลอด หลังหย่านม

เมื่ออายุ 112 หรือ 154 วัน

- น้ำหนักอาหาร ทุกระยะเวลาในการเลี้ยง

สุกรในแต่ละช่วงอายุของสุกรในตาราง 2.2

- น้ำหนักของลักษณะอื่นๆ ที่ต้องการทราบ เช่น น้ำหนักซาก น้ำหนักส่วนต่างๆ ของซาก เป็นต้น

2.4.2 ระเบียบประวัติและรายงานในการปฏิบัติการ

ในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ควรเป็นข้อมูลที่สามารถอ่านหรือ แปลความหมายออกและเข้าใจง่ายหรือสามารถนำไปทำการวิเคราะห์หาค่าความ จริงได้แน่นอนและการจะเป็นข้อมูลที่มีจำนวนมากพอ การเก็บข้อมูลบางครั้งต้อง อาศัยระยะเวลายาวนาน ดังนั้นวิธีเก็บข้อมูลต่างๆ จึงต้องรวบรวมเป็นหมวดเป็น รูปแบบของระเบียบและระเบียบก็ต้องแยกเป็นชนิดๆ ตามแบบฟอร์มของระเบียบ ชนิดต่างๆ นอกจากระเบียบประวัติสุกรแล้วเมื่อมีการปฏิบัติการใดๆ ต่อสุกร

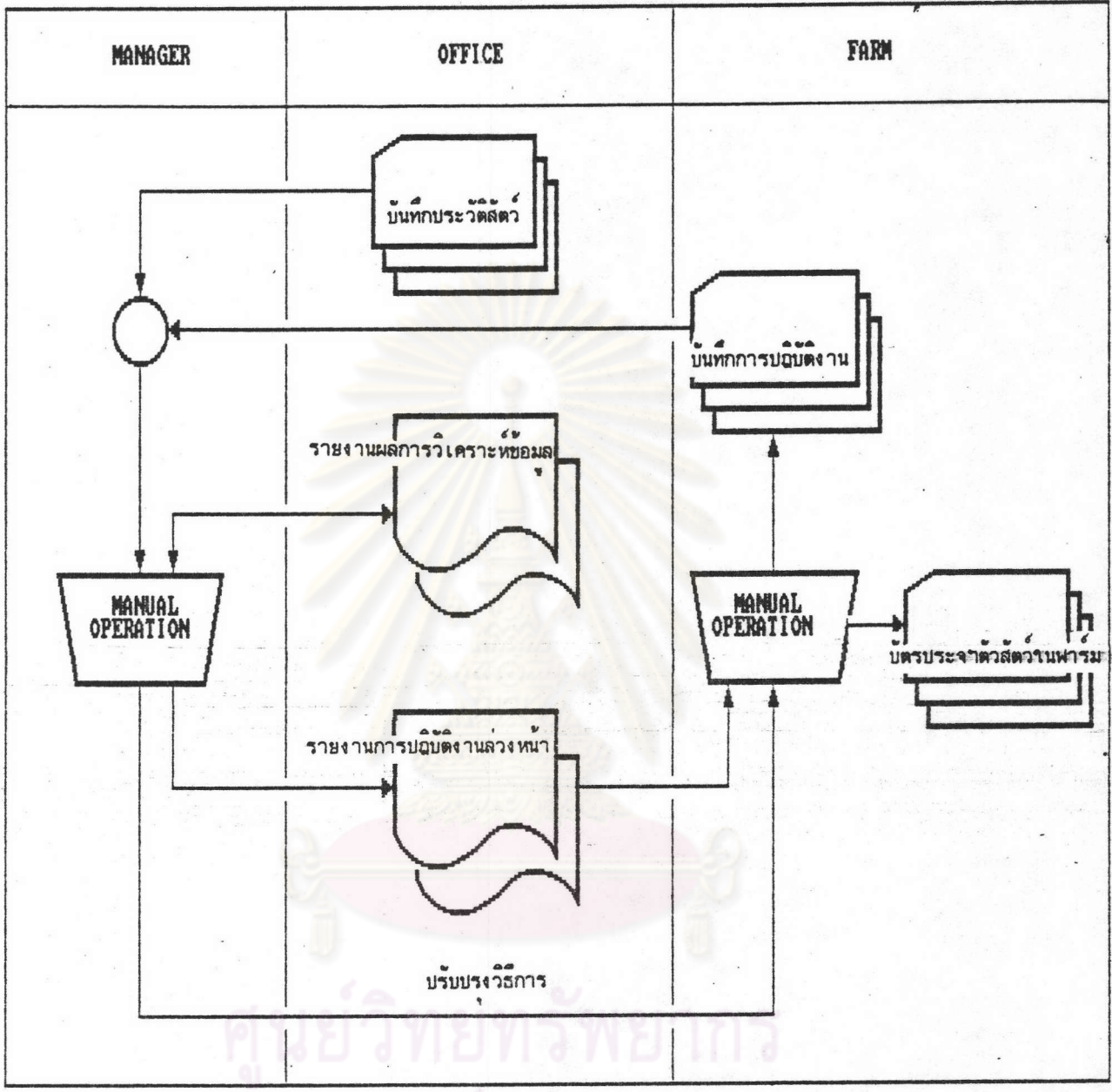
เกษตรกรจำเป็นต้องบันทึกข้อมูลเหล่านั้นไว้ในรายงานในการปฏิบัติงานซึ่งรายงานเหล่านี้จะถูกนำไปรวบรวมเป็นหมวดหมู่หรือผนวกเข้ากับระเบียบประวัติสุกรเพื่อใช้ในการวิเคราะห์หรือสรุปผลการเลี้ยงสุกรซึ่งอาจจะ เป็นทุกเดือน ทุก 6 เดือน หรือปีตามแต่ขนาดและความต้องการของฟาร์มนั้นๆ

2.4.3 ขั้นตอนการปฏิบัติงานและเก็บข้อมูลภายในฟาร์ม

ขั้นตอนการปฏิบัติงานภายในฟาร์ม (FARM OPERATION)

โดยทั่วไปแล้วนั้นจะเป็นการเลี้ยงดูให้อาหารและปฏิบัติงานตามวงจรชีวิตของประเภทของสุกรนั้นๆ และเมื่อมีการดูแลที่ข้อมูลมีความสำคัญ ก็จะมีบันทึกในการปฏิบัติงานต่างๆ แล้วจะนำข้อมูลที่บันทึกนั้นมาวิเคราะห์ผล และคิดกำหนดการในการที่จะดูแลสุกรนั้นล่วงหน้า ดังตาราง 2.4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 2.4 การปฏิบัติงานทั่วไปภายในฟาร์ม

2.5 การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์และศึกษาในการจัดการภายในฟาร์มปศุสัตว์ต่างๆ และการสำรวจข้อมูลจากฟาร์มสุกรขนาดกลางซึ่งมีแม่พันธุ์ประมาณ 400 แม่และฟาร์มสุกรขนาดใหญ่ รวมทั้งสิ้นประมาณ 10 แห่งในเขตจังหวัดนครปฐม และฟาร์มโคนม ขององค์การส่งเสริมการเลี้ยงโคนมแห่งประเทศไทย จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นของระบบงานในการจัดการเกี่ยวกับระบบข้อมูลในฟาร์มปศุสัตว์ได้ดังนี้

2.5.1 การไม่ให้ความสนใจในการเก็บบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน

ในฟาร์มปศุสัตว์บางแห่งนั้นเกษตรกรไม่ให้ความสนใจในการเก็บข้อมูลในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความเคยชินในการเลี้ยงสัตว์แบบเดิม คือปล่อยให้ปศุสัตว์เจริญเติบโตเองตามปกติ โดยไม่มีการควบคุมทางการจัดการมากนักถึงแม้ว่าฟาร์มของตนจะมีขนาดใหญ่ขึ้นและมีจำนวนปศุสัตว์มากขึ้นก็ตาม นอกจากนั้นการที่ปศุสัตว์มีจำนวนมากขึ้น จนมีปริมาณงานและข้อมูลจำนวนมากจนทำให้บุคลากรบางคนละเลยหรือเบี่ยงเบนในการบันทึกข้อมูล การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในฟาร์มปศุสัตว์อาจเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นความสนใจของเกษตรกรในการให้เก็บบันทึกข้อมูลในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นการงานที่ต้องปฏิบัติงานประจำอยู่แล้วนำข้อมูลมาเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์และพัฒนางานในฟาร์มปศุสัตว์ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นได้

2.5.2 การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานที่มากเกินไปจนเป็นหรือไม่ถูกต้อง

ในการเก็บบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการจัดการภายในฟาร์มนั้นควรจะทำด้วยความระมัดระวังและบันทึกได้อย่างถูกต้อง แต่อาจเนื่องมาจากเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ขาดความรู้ในการบันทึกข้อมูล รูปแบบของข้อมูลที่จะบันทึกจึงอาจผิดพลาดไปหรือบันทึกแต่ข้อมูลที่ไม่มีความสำคัญ ข้อมูลที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงานขาดหายไป อีกสาเหตุหนึ่งก็อาจเป็นด้วยการกำหนดรูปแบบ

ของใบจดบันทึกนั้นทำได้อาจไม่ต้องครบถ้วนต่อการใช้งาน การสร้างระบบคอมพิวเตอร์เพื่อรองรับการบันทึกข้อมูลต่างๆ สามารถทำให้เกษตรกรรู้ว่าจะจดบันทึกข้อมูลอย่างไรและมีข้อมูลใดที่จำเป็นต้องใช้ในการวิเคราะห์การปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

2.5.3 ความกระจัดกระจายและความซ้ำซ้อนของข้อมูล

การปฏิบัติงานในฟาร์มปศุสัตว์บางที่อาจมีการแบ่งงานกันตามหน้าที่ความรับผิดชอบโดยแต่ละฝ่ายอาจมีข้อมูลที่ใช้ในส่วนของตน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ อาจเกิดการบันทึกซ้ำซ้อนกันอยู่ในหลายๆ ฝ่าย นอกจากนี้การที่ข้อมูลมีการกระจายกันอยู่อาจทำให้ไม่สามารถเลือกได้ว่าข้อมูลใดถูกต้องที่สุด การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้การรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่มีให้อยู่ในระบบเดียวกันจะช่วยแก้ไขปัญหาคือความซ้ำซ้อนของข้อมูลและการกระจัดกระจายของข้อมูลได้เป็นอย่างดี

2.5.4 ข้อมูลที่ไม่ทันต่อเหตุการณ์

เนื่องจากความกระจัดกระจายและความซ้ำซ้อนของข้อมูลเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ข้อมูลบางส่วนไม่ได้รับการปรับปรุงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดขึ้น ณ จุดปฏิบัติงานต่างๆ เท่านั้น และผู้ปฏิบัติงานนั้นไม่สามารถเข้าไปแก้ไขข้อมูลได้ทุกจุด กรณีนี้จึงมีผลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติงานต่างๆ อาจทำให้เกิดการผิดพลาดได้ ระบบคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นนั้นสามารถรวบรวมข้อมูลไว้ ณ จุดเดียวกันจึงทำให้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานใดก็ตาม ผู้ใช้ข้อมูลทุกฝ่ายก็จะได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์

2.5.5 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ผิดพลาด

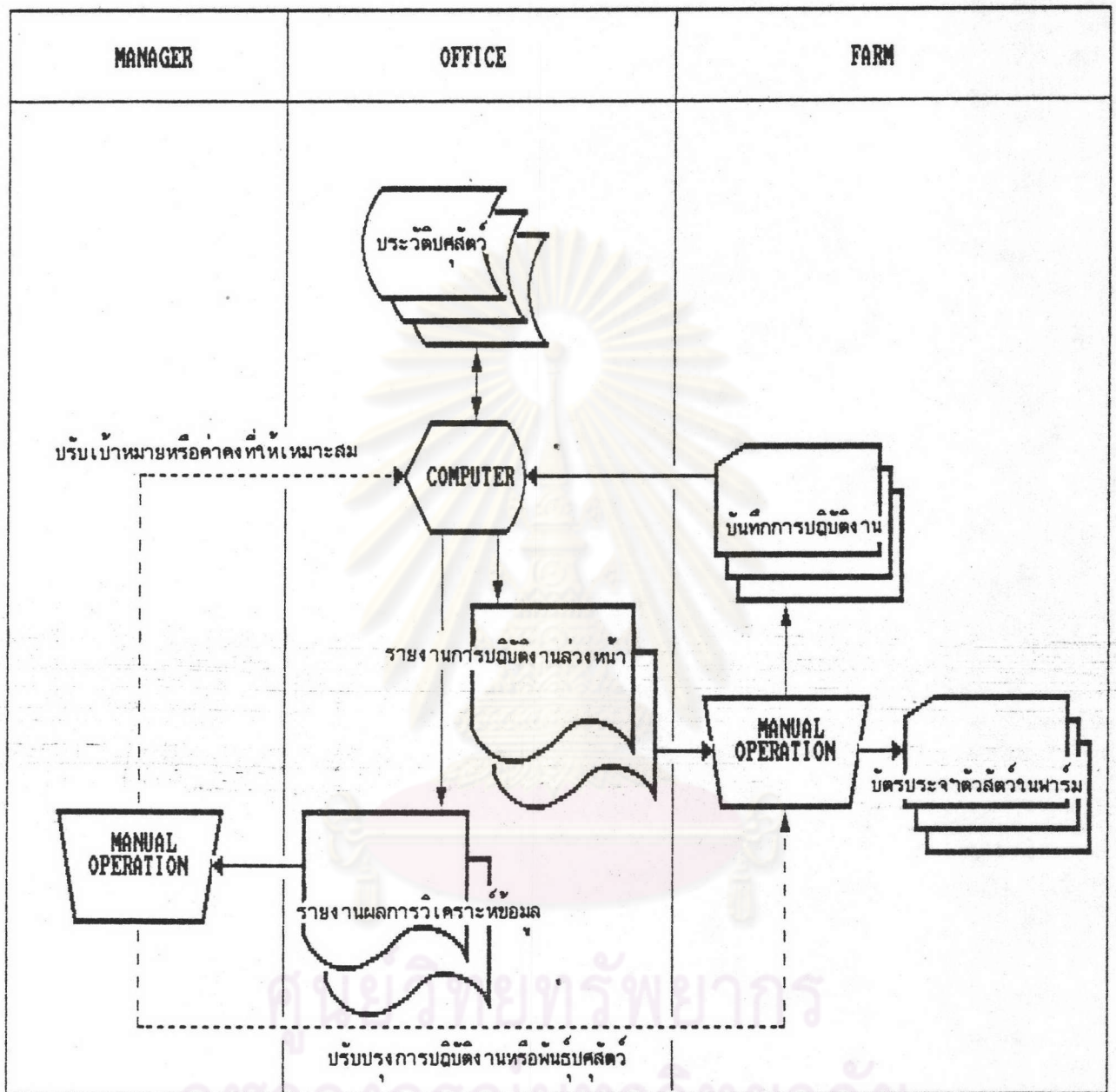
ผลจากการไม่ให้ความสนใจในการเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และข้อมูลที่ไม่ทันต่อเหตุการณ์ล้วนเป็นเหตุที่ทำให้ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลผิดพลาดได้ แต่สาเหตุสำคัญที่ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลผิดพลาดก็คือวิธีการวิเคราะห์ที่ไม่ถูกต้อง วิธีการวิเคราะห์ที่ละเอียดและซับซ้อนมีสูตรคำนวณที่ยุ่งยาก อาจทำให้ผลการวิเคราะห์ผิดไป การสร้างระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการ

วิเคราะห์ข้อมูลต่าง โดยอาศัยหลักเกณฑ์และสูตรคำนวณที่ผู้ชำนาญหรือเกษตรกร ได้กำหนดขึ้นนั้น จะช่วยให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานภายในฟาร์มได้เป็นอย่างดี

หลังจากที่ได้ศึกษาถึงปัญหาและการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยแก้ไข ปัญหาของระบบข้อสนเทศในฟาร์มปศุสัตว์แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบระบบ ข้อสนเทศในฟาร์มปศุสัตว์ด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อแก้ไขปัญหาล่าช้า โดยที่รูปแบบ ของการปฏิบัติงานภายในฟาร์ม (Farm Operation) จะแสดงได้ดัง ตาราง 2.5 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยฟาร์มสุกรเป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบ ดังจะกล่าวไว้ในบทต่อไป

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 2.5 การปฏิบัติงานทั่วไปภายในฟาร์มที่มีการใช้คอมพิวเตอร์